

Directive from the City Planning and Technical Services Committee, augusti 2013:

The transformation of Drottninggatan/Järnvägsgatan will result in a more human and greener street with cleaner air and fewer cars. Helsingborgs new avenue are attractive and welcomes everyone regardless if you are walking, riding a bike or go by buss or car.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

Projektpresentation

Drottninggatan och Järnvägsgatan är Helsingborgs paradgata. Den knyter ihop Norr med Söder och går förbi stadens Rådhus, resecentrum och flera publika byggnader som Konserthuset och Stadsteatern. Det är stadens pulsåder och gränsar i dess mest centrala läge till Hamnbassängen och Sundet.

Ombyggnaden har haft flera syften. Det kanske viktigaste har varit att utveckla gatan från genomfartsled till en levande stadsmiljö med bättre och tydligare gång- och cykelstråk med platser där människor lätt kan

och vill vistas. Samtidigt har kollektivtrafiken prioriterats för att bli effektivare, bland annat genom att det byggts sidoförlagda busskörfält.

Projektet har från början byggt på samarbete och dialog med flera parter men drivits från Helsingborgs stads sida. Staden står för 130 mnkr av budgeten och projektet får även RTI-bidrag om 80 mnkr. Vi har ett genomförandeavtal med Region Skåne tecknat via Skånetrafiken avseende genomförandet av HelsingborgsExpressen där Järnvägsgatan och Drottninggatan är en viktig länk.

Arbetet med etapp 1 är klart.

Arbetet med etapp 2 pågår och beräknas vara klart i maj 2019.

Arbetet med etapp 3 är planerat att starta i augusti och ska vara klart i maj 2019.

Trafikstart för HEX är i juni 2019 och då ska samtliga delar vara klara.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

ca 1890 talet

år 1905

Osäkert årtal

Historia

För att veta vart man är på väg behöver man veta varifrån man kommer.

Den äldsta delen av Drottninggatan är sträckningen från Sankt Jörgens plats och norrut. Den har sitt ursprung i en gammal landsväg, på 1800-talet kallad Pålsvägen.

I mitten av 1800-talet började Hälsingborgs expansion att öka kraftigt. Staden utvecklades till en blomstrande industristad och med det följde högre ställda ambitioner på hur huvudgatorna skulle se ut. I en stor stadsplan från 1859 ritades de två nya paradgatorna Drottninggatan och Järnvägsgatan upp. Dessa skulle ligga på utfyllnadsmark i sundet och kom därför helt att omdefiniera stadens strandlinje. Längs gatan delades kvarteren upp enligt rutnätsmönster och bebyggelsen här var tänkt att ge staden en monumental fasad ut mot vattnet. Gatan stod klar någon gång under 1870-talet och kallades först för Hamngatan, men när Pålsvägen och Hamngatan bands samman år 1876 fick båda det ge-

mensamma namnet Drottninggatan. Samma år beslutade man att plantera två centralt placerade rader av träd i gatans södra del och denna del kom att kallas omväxlande Promenaden och Esplanaden. Längs gatan byggdes planenligt en helt ny och mer representativ bebyggelse upp.

1903 invigdes den nya spårvägen i Hälsingborg, vilket innebar en stor förändring för Drottninggatan under en lång tid framåt. Längs gatan drogs de huvudsakliga linjerna och längs den centrala delen gick från början två linjer, varav den ena sedan vek av längs Hälsovägen medan den andra fortsatte längs Drottninggatan hela vägen bort till Pålsvägen. På 1930-talet började de nya arkitekturidealen göra sig påminda längs gatan, till exempel uppfördes nu det strängt funktionalistiska HD-huset år 1930, följt av Sven Markelius konserthus, som stod färdigt 1932.

Dialog som grund för gestaltningen

Arbetet inleddes redan från början med en omfattande dialogfas. När Hälsingborgarna tillfrågades om vad de ansåg vara det viktigaste att ha med sig i det kommande utvecklingsarbetet lyfte man tydligt fram tre värden:

- De historiskt vackra fasaderna
- De arkadklippta träden och grönskan
- Kopplingen till vattnet och Sundet.

Detta låg som en grund för gestaltningsarbetet och den nya upplevelsen av gatan.

- Genom att vi återskapade en historisk stolpe för gatan.
- Valet av marktegel med sin tydliga koppling till stadens historia
- Satsa på att vitalisera de drygt två hundra arkadklippta lindarna
- Införa nya upphöjda rabatter längs gatan för att öka grönskan
- Behöll och underströk öppenheten till Hamnbassängen
- Omsorgen för historia, hantverk och detaljer ger en mänsklig skala.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

Helsingborgsmodellen

Gjuten stolpe

Gatans nya karaktär

Gammalt blir nytt

Drottninggatan-Järnvägsgatans nya belysningstolpar understryker de vackra fasadernas historiska karaktär genom sitt klassiska formspråk och omsorg om detaljerna. Stolparna är inspirerade av gatans ursprungliga imponerande gjutjärnsstolpar som syns på bilderna från 1900-talets början. De är unika och framtagna för projektet med gjutna stolpar kombinerade med moderna energieffektiva armaturer som kan styras individuellt och växla färg beroende på högtid och evenemang. Dagtid är stolparna verkligen framträdande och kvällstid har miljön blivit både ljusare och tryggare.

Hållbarhet

Hållbarhetsperspektivet har varit viktigt och material som gatsten och kantsten har återanvänts i projektet. Detsamma gäller många av de befintliga belysningstolparna som renoverats och utrustats med moderna armaturer. Vår ambition är att den nya gestaltningen blir väldigt otrendig och därigenom också helt tidlös så att den håller länge. Tiden för slit och släng är förbi.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

Helsingborgsmodellen

Gjuten stolpe

Gatans nya karaktär

En grön paradgata

Hållbarhetsperspektivet innebar att Drottninggatan-Järnvägsgatans 235 formklippta lindar blev styrande i utformningen av det nya gaturummet. Genom workshops och studier av lyckade vitaliseringsprojekt togs det fram en strategi för hur träden skulle få nya, bättre förutsättningar. En självklarhet kan det tyckas men det är en stor utmaning att bygga om och skapa nya strukturer samtidigt som träden ska må bra.

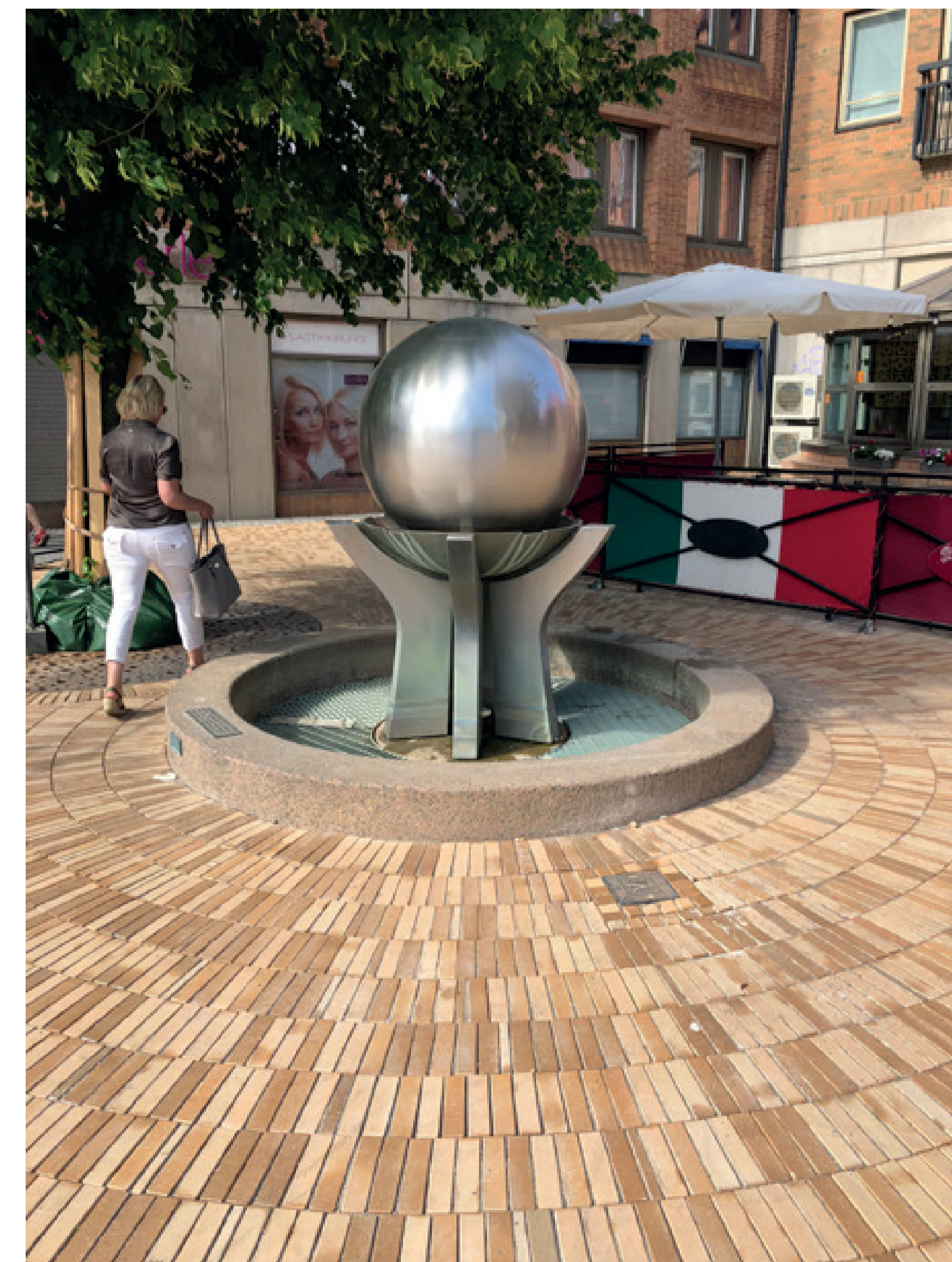
Genom friläggning av rötterna med blåsgrävning och sugteknik kunde en ny växtbädd byggas upp genom ett luftigt bärlager med biokol. En teknisk lösning som kräver att vatten och luft leds ned från omgivande ytor genom brunnar. Därefter har en traditionell hårdgjord yta byggts upp och framtiden får utvisa om patienten överlevt den lyckade operationen.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

Fiskbensmönster och upphöjda planteringsytor

Radiellt läggningmönster

Till och med i borgmästarens halsband återfinns teglet med sin tydliga koppling till de historiska tegelbruken där bla helsingborgsteglet producerades

Teglet som bärare av historia och karaktär

När Helsingborg växte fram under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet bedrevs det flera framgångsrika tegelbruk i staden som präglade stadsbilden genom de många vackra tegelfasaderna. Speciellt det kända Helsingborgsteglet som byggt Stockholms stadshus och stadion var så hållbart så det även fungerade som marktegel. Detta har vi tagit fasta vid när teglet blivit det övergripande markmaterialet längs den nya gatan. En ny gestaltning tydligt förankrad i historien.

Teglet i sig själv är ett levande material med både nyanser och karaktär. Det har en värme och formatet är mänskligt. Vilket också förstärks i det övergripande fiskbensmönstret som för tankarna både till historiskt hantverk och finare parkettgolv. Drottninggatan-Järnvägsgatan är trots allt stadens paradgata. På valda ställen kompletteras fiskbensmönstret av rullförband och vissa platser har definierats med radiell läggning.

Drottninggatan - Järnvägsgatan

Från genomfartsgata till stadsmiljö

Marktegel från Tegelmäster

Elba, 266 x 50 x 70 mm
Monasteria, 266 x 50 x 70 mm